

Utfyllende retningslinjer og veileder til forskrift om tømning og tilsyn av mindre private avløpsanlegg for kommunene i Valdres

Rebneskogen, 30.05.2022

Korrigert, 01.12.2023

Innhold

---

§ 1. Formål	2
§ 2. Geografisk virkeområde	2
§ 3. Saklig virkeområde	2
§ 4. Delegasjon av myndighet – generelt	2
§ 5. Delegasjon av myndighet – Valdres Kommunale Renovasjon IKS (VKR)	2
§ 6. Definisjoner	2
§ 7. Tvungen tømning av mindre avløpsanlegg	3
§ 8. Nærmere om VKR sine plikter	3
§ 9. Abonnentens plikter	5
§ 10. Gebyr – betaling og innkreving	6
§ 11. Tilsyn	6
§ 12. Unntak	7
§ 13. Klageadgang	7
§ 14. Sanksjoner og straff	7
§ 15. Ikrafttredelse	7

Forskrift om tømning og tilsyn av mindre avløpsanlegg som ikke er knyttet til kommunalt ledningsnett i kommunene i Valdres, Etnedal, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Vang, Vestre Slidre og Øystre Slidre, Innlandet

Dato	FOR-2023-11-09-1898
Ikrafttredelse	09.11.2023
Gjelder for	Valdres, Etnedal, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Vang, Vestre Slidre, Øystre Slidre kommuner, Innlandet
Hjemmel	LOV-1981-03-13-6-§26 , LOV-1981-03-13-6-§30 , LOV-1981-03-13-6-§34 , LOV-1981-03-13-6-§48 , LOV-1981-03-13-6-§73 , LOV-1981-03-13-6-§74 , LOV-1981-03-13-6-§79 , LOV-1981-03-13-6-§83
Kunngjort	24.11.2023 kl. 13.45

§ 1. Formål

Forskriften har som formål å sikre miljømessig, helsemessig og økonomisk forsvarlig oppsamling, transport og behandling av avløpsslam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg som ikke føres til kommunalt ledningsnett.

§ 2. Geografisk virkeområde

Forskriften er felles for Etnedal, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Vang, Vestre Slidre og Øystre Slidre kommuner («kommunene»).

Forskriften gjelder for alle registrerte grunneiendommer i kommunene hvor det oppstår avløpsslam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg som ikke føres til kommunalt ledningsnett.

§ 3. Saklig virkeområde

Forskriften gjelder tømming av slam fra slamanlegg i henhold til [forurensningsloven § 26](#).

Oljeutskillere, fettutskillere og oppsamlingstanker for industrielt avløpsvann eller annet ikke-sanitært avløpsvann omfattes ikke av forskriften.

§ 4. Delegasjon av myndighet – generelt

Kommunene kan delegerer myndighet til å treffe enkeltvedtak etter denne forskriften til et kommunalt – eller interkommunalt selskap, jf. [forurensningsloven § 83](#).

Kommunene kan etter [forurensningsloven](#) og [kommuneloven](#) også tildele driftsansvar for tømmeordningen i form av innsamling, håndtering, behandling mv. av slam til interkommunalt selskap.

§ 5. Delegasjon av myndighet – Valdres Kommunale Renovasjon IKS (VKR)

Valdres Kommunale Renovasjon IKS (VKR) er eid av kommunene og har til formål å minimalisere avfallsmengden i Valdres og behandle avfallsmengden på en mest mulig hensiktsmessig og miljøvennlig måte.

Ved denne forskriften er VKR delegert myndighet til å treffe enkeltvedtak, så langt annet ikke uttrykkelig fremgår nedenfor.

VKR tildeles også driftsansvar for tømmeordningen i kommunene og kan i den anledning treffe de avgjørelser som er nødvendige for å sikre en forsvarlig gjennomføring av denne i tråd med forskriften.

VKR kan fastsette retningslinjer og veiledninger for tømmeordningen, så langt disse ikke strider mot forskriften.

VKR kan i medhold av § 10 gjøre unntak fra forskriften.

Informasjon:

Retningslinjene er vedtatt i VKR sitt styre 30. mai 2022.

§ 6. Definisjoner

a. Abonnet: Eier eller fester av eiendom som omfattes av den kommunale tømmeordningen for avløpsvann og avløpsslam fra mindre avløpsanlegg.

b. Adkomst avløpsanlegg: Tilgang til avløpsanlegg for tømming.

c. Adkomstveg: Kjørbar veg for adkomst frem til aktuelt avløpsanlegg.

d. Avløpsanlegg: Anlegg for transport og behandling av avløpsvann.

e. Avløpsslam: Slam fra avløpsanlegg.

f. Avløpsvann: Vann fra avløpsanlegg.

g. Gebyrregulativ: Gebyrsatser fastsatt av kommunestyret for tømming av avløpsanlegg som omfattes av forskriften.

h. Grunneiendom: Fast eiendom som er avgrenset med eiendomsgrenser, eller geografisk del av landet som har et eget eierforhold.

i. Kjørbar veg: Veg der tankbil som tømmer avløpsanlegget kan komme til på en forsvarlig måte.

j. Kommunalt ledningsnett: Offentlig ledningsnett for transport av avløpsvann fra opprinnelseskilde til godkjent rensesanlegg eller tilsvarende.

k. Mindre avløpsanlegg: Avløpsanlegg for transport og behandling av sanitært avløpsvann fra bl.a. boliger, hytter, institusjoner og virksomheter som ikke er tilknyttet kommunalt ledningsnett.

l. Mobil slamavvanningsenhet: Tankbil som tømmer avløpsanlegget og som foretar avvanning på bilen, samt returnerer avløpsvann/rejektvann til avløpsanlegg.

- m. *Ordinær tømning*: Tømning av avløpsanlegg som omfattes av tømmeordningen iht. minimum tømmehyppighet og fastsatt tømmeplan.
- n. *Personekvivalent*: Spesifikk belastning eller forbruk pr. person med hensyn til vannvolum og/eller forurensningsmengde pr. døgn
- o. *Privat veg*: Veg som ikke vedlikeholdes av det offentlige.
- p. *Rejektvann*: Returvann etter avvanning av slam fra avløpsanlegg.
- q. *Sanitært avløpsvann*: Avløpsvann fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom eller lignende.
- r. *Slam*: Det faste stoffet fra tømning av slamanlegg, ofte separert ut på tankbil eller mobil oppsamlingsenhet.
- s. *Slamanlegg*: Oppsamlings- eller behandlingsanlegg for sanitært avløpsvann som produserer slam, for eksempel slamavskiller, tett tank, minirensanlegg eller lignende.
- t. *Slamavskiller*: Tank eller lignende enhet for fjerning av sedimenterbart slam (bunnslam) og flyteslam fra avløpsvann. Eldre slamavskillere uten kammer blir ofte kalt septiktank.
- u. *Slamsugebil*: Bil som tømmer avløpsanlegget uten slamavvanning og uten tilbakeføring av avløpsvann/rejektvann.
- v. *Tett tank*: Tank uten overløp for oppsamling av avløpsvann, vanligvis toalettavløp.
- w. *Tømmehyppighet*: Hvor ofte avløpsanleggene skal tømmes.
- x. *Tømmeplan*: Ruteplan/kjøreplan for tømning av avløpsanlegg, bl.a. tømmehyppighet.
- y. *Tømmerutine*: Rutine for tømning av avløpsanleggene.
- VKR kan gi ytterligere utdypinger eller definisjoner av aktuelle ord og begreper på hjemmeside.

§ 7. Tvungen tømning av mindre avløpsanlegg

Kommunen har lovpålagt plikt til å tømme mindre avløpsanlegg. For abonnenter som omfattes av forskriften er det tvungen tømning av slike avløpsanlegg.

VKR skal sørge for tømning av alle avløpsanlegg som omfattes av forskriften.

Ingen kan utføre tømning mv. av avløpsanlegg uten tillatelse fra VKR.

Informasjons/veiledning:

Forskriften gjelder ikke for tømning av avløpsslam fra næringseiendommer.

Reglene i forurensningsloven § 30 om kommunal avfallsinnsamling og i § 34 om avfallsgebyrer får tilsvarende anvendelse ved tømning av slamavskillere, privet m.v. Se § 26 i forurensningsloven som det vises til nedenfor.

§ 32 om håndtering av næringsavfall er ikke brukt som hjemmel for forskriften, og den gjelder derfor ikke for tømning av avløpsslam fra næringseiendommer.

§ 8. Nærmere om VKR sine plikter

TØMMEHYPPIGHET

Tømmehyppighet for avløpsanleggene skal være:

- Helårsbolig: Minimum hvert 2. år
- Fritidsbolig: Minimum hvert 4. år
- Tette tanker: Etter behov, minimum hvert 2. år
- Minirensanlegg, prefabrikkerte mv.:
Iht. anbefalinger fra leverandør
- Større fellesanlegg o.l.: Egne tømmerutiner.

VKR/kommunen kan bestemme annen tømmehyppighet.

Informasjon/veiledning:

Ovenstående er minimumsintervaller som gjelder dersom det ikke er angitt tømmefrekvens i kommunens utslippstillatelse. Kommunen legger inn tømmefrekvensen i fagdatasystemet med oversikt over avløpsanleggene. Dette gjøres når det gis tillatelse til tiltak og utslippstillatelse for nytt anlegg.

Forskriftens oppgitte minimumsintervaller vil si det skal minst tømmes som angitt. Det er ikke til hinder for at det legges inn hyppigere tømninger dersom det er behov og/eller abonnenten ønsker det. Det kan ikke avtales oftere enn årlig tømning.

TØMMEPLAN

VKR skal fastsette tømmeplan for alle avløpsanlegg som er omfattet av forskriften. Ordinær tømning og transport skal normalt foretas i tidsrommet mandag til fredag mellom klokken 06.00 til 23.00. Unntaksvis kan tømning skje på lørdager i tidsrommet 06.00–18.00.

VKR sin tømmeplan bør maksimalt variere med seks uker i forhold til fastsatt tømmehyppighet og siste utførte tømning.

Generell informasjon om tømmetider og annen informasjon om tømningen er gitt på VKR sin hjemmeside.

Informasjon/veiledning:

Tømmeplan utarbeides på grunnlag av registrering av slamanlegget i kommunens fagdatasystem. VKR har tilgang til informasjonen i dette systemet.

PRIVAT VEG

VKR skal til enhver tid ha oppdatert informasjon om minimumskrav til bruk av privat veg på VKR sin hjemmeside. Ved tvist om hvorvidt en privat veg er kjørbær i tråd med VKR sine krav, er VKR sitt syn avgjørende.

VKR har ikke ansvar for skade på og vedlikehold av privat veg, plass e.l. med mindre det kan påvises uaktsomhet fra VKRs side.

GJENNOMFØRING AV TØMMING

Tømningen skal skje i tråd med de krav som fremgår av forskriften.

VKR skal varsle alle abonnenter om tømning i rimelig tid før utførelse.

Tømningen skal utføres slik at beboerne ikke unødig sjeneres av støy, lukt eller lignende.

VKR kan tilby ekstra- eller nødtømning av slamanlegg i tillegg til ordinær tømning.

Dersom tømning ikke er mulig f.eks. pga. manglende klargjøring av avløpsanlegg, adkomst e.l. fra abonnentens side, kan VKR kreve dekning for de ekstrakostnader som VKR påføres.

Utfyllende retningslinje:

Abonentene varsles på SMS om kommende tømning. Det er entreprenør, som har avtale med VKR om innhenting av avløpsvann og -slam, som varsler abonnentene.

Dersom anlegget er tatt ut av bruk og det ikke varsles om dette ved mottak av melding om tømning, blir abonnenten belastet med forbikjøringsgebyr.

Ved tømning av avløpsanlegg med spredegrøfter og slamavskiller, tilbakeføres rejektivann til slamavskiller.

VARSLING ETTER TØMMING

Etter tømning skal VKR varsle abonnenten om at tømningen er utført. Eventuelle avvik meldes til abonnenten og til kommunen.

VKR kan gi supplerende krav til tømningen på VKR sin hjemmeside.

Informasjon/veiledning:

Utførende entreprenør som har avtale med VKR om innhenting av avløpsvann og -slam, legger igjen kvittering/sender SMS for utført tømning hos abonnenten.

§ 9. Abonnentens plikter

AVLØPSANLEGGET

Alle eiere av avløpsanlegg som omfattes av forskriften, plikter å ha gyldig utslippstillatelse fra kommunen.

Abbonnten plikter drifte og vedlikeholde anlegget slik at det til enhver tid fungerer etter hensikten. Abonnnten plikter å holde tilsyn med eget anlegg.

Abbonnten plikter omgående å utbedre eventuelle skader eller mangler på eget anlegg og få anlegget i funksjon igjen uten unødig stans. Alle endringer i den tekniske utformingen eller driften av anlegget skal varsles til kommunen.

Abbonnten skal sørge for at lokket på tank tilknyttet avløpsanlegget er tett og nødvendig sikret. Der det er fare for at biler o.l. kan kjøre over lokket, skal abbonnten sørge for at lokket er kjøresterkt. Lokket skal være synlig og lett tilgjengelig for tømning av tanken og for tilsyn.

Utfyllende retningslinje:

- Dersom anlegget ikke er mulig å tømme, blir abbonnten belastet med forbikjøringsgebyr.
- Abonnnten må selv ved behov bestille ekstratømming og betale gebyret som er fastsatt.
- Lokket må kunne håndteres på en hensiktsmessig måte, det bør ikke veie over 30 kilo.

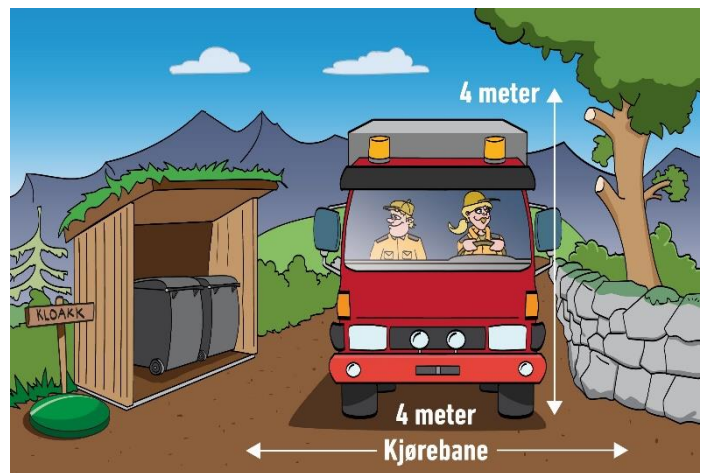
ADKOMSTVEG:

Det må være kjørbær adkomstveg til avløpsanlegget for kjøretøy som tømmer avløpsanlegget.

For privat veg må abbonnten sørge for at vegen tilfredsstill minimumskrav fastsatt av VKR. Informasjon om minimumskrav er gitt på VKR sine hjemmesider.

Utfyllende retningslinje:

- Vegen fram til tømmepunktet må tåle 8 tonn akseltrykk (BK8) og ha nødvendig dekke.
- Tilkomstvegen må ha en kjørebane på minimum 4 meter, inkludert skulder på hver side. Vegnormal klasse 3 Landbruksveg legges til grunn.
- Tilkomsten må være fri for vegetasjon og andre hindringer i veggbredden opp til 4 meters høyde.
- Avvannings- og slamsugebilen må kunne snu der det private avløpsanlegget er lokalisert.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/normaler-for-landbruksveier---med-bygge/id728812/>

OPPSTILLINGSPLASS – ADKOMST TIL AVLØPSANLEGG:

Avstand fra kjøretøyets oppstillingsplass på adkomstvegen fram til avløpsanlegget skal være så kort som mulig og bør ikke være lenger enn 15 meter.

Oppstillingsplass for kjøretøy som tømmer avløpsanlegget skal være slik at kjøretøyet kan stå horisontalt under tømning. Det skal ikke være vanskelig å legge ut sugeslange fram til tanken.

Hvis tanken ligger lavere enn oppstillingsplassen, skal høydeforskjellen mellom oppstillingsplassen og bunnen på tanken ikke være mer enn 5 m.

Abbonnten plikter å sørge for at den som tømmer anlegget kan plassere nødvendig utstyr på eiendommen for å få utført tømningen.

KLARGJØRING FØR TØMMING:

Abbonnten skal legge til rette for tømning i samsvar med VKR sin tømmeplan.

Abonnenten skal sørge for at anlegget er lett tilgjengelig og at det er fri adkomst til avløpsanlegget ved tømning.

Eventuelle låser eller avstengninger av avløpsanlegget skal åpnes eller klargjøres for enklest mulig adkomst før tømning.

Dersom abonnenten etter forhåndsvarsel ikke har klargjort avløpsanlegget og adkomstveg for tømning, vil ordinær tømning ikke bli gjennomført. Ekstrakostnader som VKR derved påføres, må dekkes av abonnenten.

Utfyllende retningslinje:

- Anlegget må ikke overbygges, lokket må kunne fjernes og anlegget må være utformet slik at det er mulig å komme fram med sugeslanger.
- Anlegg må ikke fylles igjen, slik at det må graves fram ved tømning.
- Løse gjenstander over kumlokk må fjernes når det meldes fra om tømning.
- Ved behov må tilkomsten ryddes, slik den er fri for vegetasjon og slamsugebilen kan kjøre fram til avløpsanlegget for å tømme

UTFYLLENDE RETNINGSLINJER

VKR kan innenfor forskriftens virkeområde fastsette utdypende krav til avløpsanlegg og veiledning med hensyn til drift.

§ 10. Gebyr – betaling og innkreving

Abonnenter som omfattes av forskriften skal betale gebyr for tømmeordningen.

Kommunen skal årlig fastsette gebyr (gebyrregulativ) med betalingssetser som dekker alle kostnadene som VKR har med tømmeordningen.

Gebyrregulativet vil være tilgjengelig på VKR sin hjemmeside eller tilsvarende.

Gebyret kan differensieres etter type og størrelse på avløpsanlegget.

Det kan kreves ekstra gebyr for vanskelig tilgjengelighet, manglende klargjøring, tømning utenom fastsatt tømmeplan, nødtømning eller lignende forhold. Kommunene krever inn gebyr iht. gjeldende gebyrregulativ.

Informasjon/veiledning:

Gebyr for renovasjon er basert på selvkostregelverket.

Gebyrregulativet fastsettes av VKR sitt styre, representantskap og av eierkommunene.

§ 11. Tilsyn

VKR kan føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften overholdes.

Utfyllende retningslinje:

Tilsynsretten er etablert for at VKR skal kunne føre tilsyn med at reglene i denne forskriften blir oppfylt hos abonnent. Hvis det mistenkes at regelverket brytes eller det er gitt feil opplysninger, kan VKR foreta tilsyn/befaring. VKR kan be utførende entreprenør om å gjøre det. VKR varsler om avvik som oppdages ved tømning, og som gjelder framkommelighet, tilrettelegging for tømning og lokk/tildekking av slamavskillere og tette tanker.

VKR fører ikke tilsyn med om anlegget driftes og fungerer tilfredsstillende for å oppfylle kravene i forurensingsregelverket, og/eller lokale forskrifter om utslipp av avløpsvann fra mindre avløpsanlegg/fra bolig og fritidsbebyggelse. Slike avvik rapporteres fra slamtømmer, og vil være tilgjengelig for kommunal forureningsmyndighet, slik at de kan følges opp.

§ 12. Unntak

Etter skriftlig søknad fra abonnent kan VKR gjøre unntak fra bestemmelsene i forskriften når særlige grunner foreligger. VKR kan fastsette nærmere vilkår for unntaket.

Avløpsanlegg som ikke omfattes av denne forskriften kan allikevel etter skriftlig søknad delta i tømmeordningen etter forskriften.

Informasjon/veiledning:

VKR har ikke myndighet til å gi unntak fra tømmefrekvens angitt i utslippssøknad, eller minimumsfrekvens angitt i forskriften.

Utfyllende retningslinje:

VKR behandler søknad om fritak fra septiktømming. Fritak innvilges for 1 år av gangen.

Søknad om fritak for eiendom med helårsbolig og fritidsbolig kan innvilges dersom:

1. Arbeid med bygging av fritidsbolig eller helårsbolig ikke har startet
2. Helårsboligen vil stå ubebodd i minst 12 måneder

Søknad om fritak for septiktømming kan forlenges og innvilges for inntil 4 år, for anlegg som inneholder slam. Anlegg som er tømt og ikke er i bruk, kan få forlengelse av fritak for tømning over en lengre periode etter begrunnet søknad.

§ 13. Klageadgang

VKR treffer de vedtak som er nødvendige for å gjennomføre forskriften.

Enkeltvedtak truffet med hjemmel i forskriften kan påklages etter forvaltningslovens regler. VKR skal opplyse abonnenten om klageadgang på enkeltvedtak.

Klage på enkeltvedtak skal sendes til VKR.

Dersom VKR opprettholder vedtaket oversendes klagen til en særskilt klagenemnd. Klagenemnda er oppnevnt av selskapets representantskap som representerer VKR sine eierkommuner.

Klagenemnda sine vedtak kan ikke påklages.

Informasjon/veiledning:

VKR saksforbereder klage for behandling i klageorganet, og underretter om utfall av klagebehandlingen. Vedtak som klageorganet har fattet er endelig.

§ 14. Gjennomføring av forskriften

Ved overtredelse av bestemmelsene i forskriften eller vedtak fattet i henhold til forskriften, kan VKR sørge for gjennomføring av nødvendige tiltak for å rette eller avbøte forholdet.

Ekstrakostnader forbundet med slike tiltak må betales av abonnenten etter selvkost.

For å sikre at bestemmelsene i denne forskriften eller vedtak i medhold av forskriften blir gjennomført, kan VKR fatte vedtak om tvangsmulkt til staten.

For øvrige bestemmelser vedrørende erstatning og straff for forurensningsskade vises til forurensningsloven kapittel 8, 9 og 10.

Informasjon/veiledning:

Dersom VKR må gjennomføre tiltak som abonnenten nekter å utføre, vil kostnadene ved dette i etterkant blir fakturert. For denne type kostnader vil VKR samarbeide med kommunen slik at man har legalpant og kan foreta utleggsforretning for innkreving.

Dersom vedtak i tillegg er fattet med hjemmel i forurensningsloven, kan VKR bruke tvangsmulkt som virkemiddel for å sikre gjennomføring av tiltak det er gitt vedtak om.

§ 15. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra vedtaksdato.

Samtidig oppheves: Forskrift 27. mars 2008 nr. 593 for husholdningsavfall og slam for kommunene i Valdres, Etnedal, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Vang, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Oppland, vedtatt i 2007 og 2008 i eierkommunene i VKR.